SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
Inšpektorát životného prostredia Bratislava
Stále pracovisko Nitra, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly
Mariánska dolina 7, 949 01 Nitra

č. 4518-27483/2015/Máň/370530104 V Nitre dňa 25. 09. 2015

ZÁPISNICA

o prerokovaní výsledkov vykonanej environmentálnej kontroly (ďalej len „kontrola") prevádzky uvedených v ***Správe o environmentálnej kontrole č. 18/2015/P (ďalej len „správa")*** vykonanej v prevádzke ***„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany", 951 74 Žirany*** (miestna obhliadka dňa 24. 04. 2015 a 25. 06. 2015) prevádzkovateľa ***Calmit, spol. s r.o., Gaštanová 15, 811 04 Bratislava,*** ktoré sa uskutočnilo dňa 25. 09. 2015

Prítomní:

za SIŽP - IŽP BA, SP Nitra:	Ing. Ingrid Pojezdalová, vedúca odboru IPK Ing. Edita Máňová, inšpektorka Ing. Ľubica Čásarová, inšpektorka
za Calmit, spol. s r.o.:	Dipl. Ing. Ivan Ševček, technický riaditeľ Calmit, spol. s r.o. Bratislava p. František Szórád, riaditeľ závodu Žirany Mgr. Martin Kovačič, konateľ EKOS PLUS, s.r.o., Bratislava Ing. Jana Gelieňová, konzultant, EKOS PLUS, s.r.o., Bratislava

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Stále pracovisko Nitra, Odbor integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len „Inšpektorát") vykonal v súlade so zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o IPKZ") a zákonom NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov kontrolu plnenia vybraných podmienok integrovaného povolenia, vydaného rozhodnutím č. 801-28062/2007/Máň/370530104 zo dňa 30. 08. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09. 10. 2007, v znení zmien právoplatných ku dňu 24. 04. 2015 prevádzky ***„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany"*** prevádzkovateľa Calmit, spol. s r.o., Gaštanová 15, 811 04 Bratislava (miestna obhliadka v dňoch 24. 04. 2015 a 25. 06. 2015).

Kontrola bola zameraná na dodržiavanie podmienok povolenia súvisiacich so spaľovaním pevných palív v prevádzke, dôraz bol kladený na kontrolu súladu vykonávania činnosti v prevádzke s platnou dokumentáciou. Zameranie kontroly bolo zvolené s ohľadom na preverenie písomného podnetu doručeného Inšpektorátu dňa 14. 04. 2015, v ktorom sa občan Žirian sťažuje na znečisťovanie ovzdušia prevádzkou ***„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany"*** pri používaní petrolkoksu a iných pevných palív.

O kontrole bola vypracovaná ***Správa o environmentálnej kontrole č. 18/2015/P*** (ďalej len „správa"). Pri kontrole dodržiavania podmienok povolenia bolo zistené:

1. Prevádzkovateľ ***nedodržal*** podmienku povolenia ***II.A.4.1.***, ktorá znie:

„4.1. Prevádzkovateľ je povinný vykonávať činnosti v prevádzke podľa platnej dokumentácie (projekt stavby, prevádzkový predpis vypracovaný v súlade s projektom stavby, s podmienkami výrobcov zariadení a s podmienkami jej užívania, schválený Súbor technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia – ďalej len „Súbor TPP a TOO")."

Prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia ***II.A.4.1.*** tým, že vykonával činnosti v prevádzke nasledovným spôsobom:

- Prevádzkovateľ využíval v roku 2014 (od marca) a v roku 2015 filtračné zariadenia inak, ako je uvedené v platnej dokumentácii. Podľa platného *Súboru TPP a TOO* má pre každú pec slúžiť jeden filter samostatne a má pri spaľovaní antracitu samostatne postačovať na výkon ***2,6-5,0 t/h***. Pre filtráciu spalín zo ŠP č. 3 prevádzkovateľ od marca roku 2014 využíva dva filtre súčasne (filter č. 3 a 2), resp. od 09. 03. 2015 filter č. 3 a 1, príp. filter č. 2 a 1.
- Prevádzkovateľ v mesiacoch január až apríl roku 2015 využíval dávkovacie zariadenie vápenného hydrátu pri spaľovaní antracitu. Podľa platného *Súboru TPP a TOO* sa má dávkovacie zariadenie vápenného hydrátu používať iba pri spaľovaní petrolkoksu.

2. Prevádzkovateľ ***nedodržal*** podmienku povolenia uvedenú v odseku ***II.A. 1.***, ktorá znie:

„A. 1. Pre dodatočne povolenú stavbu *„Odprašovanie linky kusového vápna", Žirany* sa stanovuje záväzná podmienka:
Dokončenú stavbu možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia."

Prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia uvedenú v odseku ***II.A. 1.*** tým, že od 06. 09. 2011 do 25. 06. 2015 užíval dodatočne povolenú stavbu *„Odprašovanie linky kusového vápna"* bez kolaudačného rozhodnutia.

3. Prevádzkovateľ ***nedodržal*** podmienku povolenia uvedenú v odseku ***II.A. 2.***, ktorá znie:

„A. 2. Pre dodatočne povolené stavby:
„Zapaľovanie pecí plynom propán-bután, Prívod plynu do existujúcich horákov šachtových peciach"
„Calmit Žirany – Odprašovanie šachtových pecí, Doplnok č. 1 – Dávkovanie hydrátu do spalín"
„Doprava pevného paliva a vápenca do šachtových pecí", Calmit Žirany
sa stanovuje záväzná podmienka:
Dokončené stavby možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia."

Prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia uvedenú v odseku ***II.A. 2.*** tým, že od 20. 06. 2013 do 25. 06. 2015 užíval dodatočne povolené stavby *„Zapaľovanie pecí plynom propán-bután, Prívod plynu do existujúcich horákov šachtových peciach", „Calmit Žirany – Odprašovanie šachtových pecí, Doplnok č. 1 – Dávkovanie hydrátu do spalín", „Doprava pevného paliva a vápenca do šachtových pecí", Calmit Žirany* bez kolaudačného rozhodnutia.

4. Prevádzkovateľ ***nedodržal*** podmienka ***č. 1*** rozhodnutia č. 7825-39952/2008/Šim/370530104/ /SkP zo dňa 02. 12. 2008, ktorým bolo povolené dočasné užívanie stavby *„Doprava koksu do šachtových pecí"* na skúšobnú prevádzku, ktorá znie:

„1. Stavbu možno dočasne užívať na skúšobnú prevádzku v lehote **12** mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia."

Prevádzkovateľ ***nedodržal*** podmienka ***č. 1*** rozhodnutia č. 7825-39952/2008/Šim/370530104/SkP zo dňa 02. 12. 2008 tým, že po skončení skúšobnej prevádzky, t.j. od 20. 12. 2009 do 25. 06. 2015 užíval stavbu *„Doprava koksu do šachtových pecí"* bez kolaudačného rozhodnutia.

5. Prevádzkovateľ ***nedodržal*** podmienku povolenia ***II.F.15.***, ktorá znie:

„15. Prevádzkovateľ je povinný viesť záznamy o vykonávanej kontrole a údržbe filtrov šachtových pecí, o výmene fitračných hadíc, poruchách filtrov, ich príčinách, čase trvania a o spôsobe ich odstránenia."

Prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia ***II.F.15.***tým, že:

- V rokoch 2014 a 2015 neviedol záznamy o prevádzkovej kontrole filtrov šachtových pecí.
- V rokoch 2014 a 2015 nezaznamenal v *Prevádzkovej knihe filtrov,* v časti *Výmena filtračných hadíc* všetky výmeny filtračných hadíc (dňa 26. 03. 2015 výmenu 4 ks filtračných hadíc vo filtri č. 2, dňa 30. 04. 2014 výmenu 3 ks filtračných hadíc vo filtri č. 3).
- V rokoch 2014 a 2015 nezaznamenal v *Prevádzkovej knihe filtrov,* v časti *Poruchy filtrov* všetky poruchy filtrov (dňa 13. 06. 2014 poruchu 8 ks filtračných hadíc filtra č. 3).

Kontrola bola ukončená dňa 20. 08. 2015 doručením správy prevádzkovateľovi Calmit, spol. s r.o., Gaštanová 15, 811 04 Bratislava v zastúpení EKOS PLUS, s.r.o., Župné námestie 7, 811 03 Bratislava (ďalej len „prevádzkovateľ").

Inšpektorát listom č. 4518-23907/2015/Máň/370530104 zo dňa 17. 08. 2015, doručeným prevádzkovateľovi dňa 20. 08. 2015, vyzval prevádzkovateľa na prerokovanie výsledkov kontroly prevádzky dňa 03. 09. 2015 a predloženie pripomienok k výsledkom vykonanej kontroly do 27. 08. 2015. Prevádzkovateľ listom zo dňa 21. 08. 2015 požiadal Inšpektorát o predĺženie lehoty na zaslanie pripomienok do 10. 09. 2015. Inšpektorát listom č. 4518-24800/2015/Máň/370530104 zo dňa 26. 08. 2015, doručeným prevádzkovateľovi dňa 28. 08. 2015, vyhovel žiadosti prevádzkovateľa a následne zmenil termín prerokovania výsledkov vykonanej kontroly na 25. 09. 2015.

Prevádzkovateľ zaslal v určenej lehote k správe o environmentálnej kontrole pripomienky e-mailom dňa 10. 09. 2015.

<u>Pripomienky prevádzkovateľa predložené dňa 10. 09. 2015</u>:

1. Pripomienky uvedené v časti I. ÚVOD:

„Na úvod je vhodné pripomenúť dôvod kontroly – ako uvádza Ing. Máňová: „Zameranie kontroly bolo zvolené s ohľadom na preverenie písomného podnetu doručeného Inšpektorátu dňa 14.04.2015, v ktorom sa občan Žirian sťažuje na znečisťovanie ovzdušia prevádzkou pri používaní petrolkoksu a iných pevných palív. K podnetu bola pripojená fotografia dokumentujúca dymovú vlečku vystupujúcu z komína ŠP č. 3." V tejto súvislosti je vhodné uviesť, že e-mailová správa so sťažnosťou prišla od jediného občana a nebola formulovaná ako podnet, ale ako sťažnosť. V rovnakom období pritom nebola zo Žirian zaznamenaná žiadna iná sťažnosť na obdobný (alebo iný) problém s prevádzkou od občanov ani od štatutárnych orgánov obce – od zastupiteľstva, ani starostu. Sťažnosti neboli zaznamenané ani na obecnom úrade a to ani v písomnej, ani ústnej forme. *Inšpekcia* sťažnosť správne vyhodnotila ako podnet, zostáva ale tajomstvom akú metodiku použila, keď za účelom jeho preverenia zadefinovala rozsah kontrolných činností, ktorý vyústil do skutočnosti, že prvej kontroly v prevádzke sa zúčastnilo 6 inšpektoriek SIŽP, druhej kontroly 3 inšpektorky SIŽP a spolu bolo prekontrolovaných niekoľko stoviek záznamov za obdobie rokov 2009-2015. Prirodzene sa vynára otázka, či obdobným spôsobom postupuje *Inšpekcia* pri každej individuálnej sťažnosti a prevádzkovateľ zváži, či v zmysle zákona o informáciách požiada, aby bolo zo strany *Inšpekcie* doložené, že v prípade predmetného preverenia podnetu nebola porušená zásada rovného prístupu.

***Inšpekcii* je všeobecne známy fakt, že spoločnosť Calmit spol. s r. o. za ostatných 5 rokov investovala finančné prostriedky do prevádzky v Žiranoch so snahou realizovať opatrenia, ktoré povedú k dlhodobo udržateľnej výrobe a zamestnanosti pri zlepšení výstupov do životného prostredia.** Dalo by sa predpokladať, že hlavným cieľom predmetnej kontroly bude preverenie spaľovania palív a prevádzkového režimu v období podania sťažnosti, aby mohli byť identifikované prípadné nedostatky s možným negatívnym vplyvom na životné prostredie. Namiesto toho **sa pracovníčky *Inšpekcie* v Nitre sústredili na hľadanie formálnych chýb pri vedení evidencie a prevádzkových záznamoch bez priameho vplyvu na kvalitu životného prostredia.** Pri bodoch kontroly, ktoré sa týkajú kvality používaných palív a nábehových stavov a majú priamy vplyv na kvalitu životného prostredia, konkrétne pri podmienkach integrovaného povolenia II.A.3.3, II.A.4.1, II.A.3.5, II.F.11. II.F.13 *Inšpekcia* konštatovala dodržanie podmienok. Naproti tomu, **všetky nedodržania boli konštatované pri podmienkach súvisiacich s formálnym vedením záznamov (prípadne nerealizovanou zmenou dokumentácie po vykonaní pozitívnych zmien), teda podmienkach bez akéhokoľvek dopadu na životné prostredie. Vo viacerých prípadoch sú potom nepodložené vierohodnými dôkazmi."**

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Podania občanov poukazujúce na porušovanie právnych predpisov v oblasti životného prostredia sú podnetom na vykonanie kontroly podľa osobitných predpisov. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákonom o IPKZ a zákonom NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov.

Inšpektorát je povinný vykonať kontrolu v prevádzke aj keď podnet napíše jeden občan. V rámci kontroly boli vykonané dve miestne obhliadky dňa 24. 04. 2015 a 25. 06. 2015. Prvej miestnej obhliadky sa zúčastnili aj inšpektorky z Inšpektorátu Banská Bystrica, pretože prevádzka spadala v roku 2014 do jeho pôsobnosti. Pretože prešetrenie podnetu bolo z Inšpektorátu Banská Bystrica odstúpené Inšpektorátu Bratislava, Stále pracovisko Nitra, druhej obhliadky sa zúčastnili iba pracovníčky Stáleho pracoviska Nitra. Dôvody druhej obhliadky sú uvedené v správe.

K rozsahu kontroly Inšpektorát uvádza:

V podnete sa občan Žirian sťažuje na znečisťovanie ovzdušia prevádzkou *„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany"* pri používaní petrolkoksu a iných pevných palív. V podnete občana nie je uvedené žiadne konkrétne časové obdobie.

Kontrola v prevádzke bola preto zameraná na dodržiavanie podmienok povolenia súvisiacich so spaľovaním pevných palív v prevádzke, dôraz bol kladený na kontrolu súladu vykonávania činnosti v prevádzke s platnou dokumentáciou. Väčšina povinností bola kontrolovaná za obdobie od **01. 01. 2014** do **30. 04. 2015**, iba podmienky určené pre dodatočne povolené stavby boli kontrolované za obdobie od **01. 01. 2009** do **30. 04. 2015**. Väčšina predložených dokladov sa dotýkala spaľovaných palív, ich kvalitatívnych znakov, niektoré doklady boli vyžadované iba za rok 2015. Na základe dokladov o používaných palivách bolo kontrolou zistené a konštatované v správe dodržiavanie povinností súvisiacich s používanými palivami (spotreba palív, kvalitatívne znaky palív). Z dokladov vyžadovaných ku kontrole je zrejmé, že kontrola nebola zameraná na hľadanie formálnych chýb pri vedení evidencie a prevádzkových záznamoch, ale na to, či boli v prevádzke spaľované povolené palivá, aké boli ich kvalitatívne znaky a či bola činnosť v prevádzke vykonávaná v súlade s platnou dokumentáciou. Ak by sa Inšpektorát sústredil na hľadanie formálnych chýb pri vedení evidencie, tak iné kontrolné zistenia, pri ktorých bolo konštatované dodržiavanie podmienok povolenia, by v správe neboli uvedené.

K podmienkam určeným pre dodatočne povolené stavby, ktoré boli kontrolované za obdobie **01. 01. 2009** do **30. 04. 2015**, Inšpektorát nevyžadoval predloženie žiadnych dokladov.

K rozsahu kontroly Inšpektorát uvádza aj nasledovné:

V prevádzke bola naposledy vykonaná kontrola dodržiavania podmienok integrovaného povolenia v roku 2011. Kontrola vykonaná v roku 2014 Inšpektorátom Banská Bystrica č. 52/2014/Ško/Z bola zameraná na zhodnotenie použitých techník v súvislosti so zverejnením záverov o najlepších dostupných technikách. Pri kontrole nebolo kontrolované dodržiavanie žiadnych podmienok integrovaného povolenia.

Podľa harmonogramu SIŽP, IŽP Bratislava, SP Nitra na vykonávanie kontrol, ktorý bol vypracovaný v roku 2013, má byť interval kontrol v prevádzke *„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany"* 1,5 roka. Vzhľadom k tomu, že v roku 2013 ani 2014 nebola v prevádzke vykonaná žiadna kontrola dodržiavania podmienok integrovaného povolenia, bol rozsah kontroly zvolený aj v súvislosti s dodržiavaním uvedeného harmonogramu. Pri prevádzkach s kratším intervalom kontrol je povinnosťou Inšpektorátu kontrolovať väčší rozsah podmienok.

Určenie kontrolovaného obdobia a kontrolovaných podmienok je v kompetencii Inšpektorátu.

V správe o kontrole sú uvedené kontrolné zistenia a zistené nedostatky. Skutočnosť, či zistené nedostatky majú škodlivé následky na životné prostredie alebo sú formálneho charakteru, bude zohľadňovaná pri rozhodovaní o výške pokuty.

Na základe uvedeného Inšpektorát ***zamieta*** pripomienky prevádzkovateľa uvedené v časti **I. ÚVOD**.

2. Pripomienky uvedené v časti II. PRIPOMIENKY KU KONTROLNÝM ZISTENIAM UVEDENÝM V SPRÁVE

„2. Podmienka II.A.4.1

(II. Podmienky povolenia, A. Podmienky prevádzkovania, 4. Technicko-prevádzkové podmienky)

„4.1. Prevádzkovateľ je povinný vykonávať činnosti v prevádzke podľa platnej dokumentácie (projekt stavby, prevádzkový predpis vypracovaný v súlade s projektom stavby, s podmienkami výrobcov zariadení a s podmienkami jej užívania, schválený Súbor technicko-prevádzkových

parametrov a technicko-organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia – ďalej len „Súbor TPP a TOO“).“

Inšpekcia v časti: ***d) Plnenie povinností pri spôsobe využívania filtračných zariadení uvedených v platnej dokumentácii***, konštatuje nedodržanie podmienky povolenia z dôvodu, že prevádzkovateľ využíva od marca roku 2014 filtračné zariadenia inak, ako je uvedené v platnej dokumentácii (pre filtráciu spalín zo ŠP č. 3 od marca roku 2014 využíva dva filtre súčasne /filter č. 3 a 2/, resp. od 09.03.2015 filter č. 3 a 1, príp. filter č. 2 a 1).

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: **Prepojenie filtrov na šachtových peciach *Prevádzkovateľ* zrealizoval s cieľom znížiť emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia pri výmenách filtračných hadíc.** Pred realizovaním investície bol pri výmene filtračných hadíc využívaný by-pass, čo viedlo k priamej emisii odplynov z pecí do ovzdušia bez akejkoľvek filtrácie a teda k záťaži ovzdušia znečisťujúcimi látkami. **K predmetnej investícii prevádzkovateľa nikto nevyzýval, zrealizoval ju na podnet riadiacich pracovníkov prevádzky Žirany s cieľom znížiť negatívne vplyvy prevádzky na kvalitu ovzdušia v obci.** To je pravdepodobne jeden z dôvodov prečo realizovaná zmena nebola dotiahnutá aj formálne a nebola predmetom zmeny Súboru TPP a TOO.
Pre *Inšpekciu* však predmetná zmena nebola v čase kontroly neznámou, nakoľko *Inšpekcia* takéto využívanie filtrov počas porúch konštatovala už v Protokole o výsledku vykonanej kontroly č. 19/2011.

Bez akéhokoľvek vecného dôkazu *Inšpekcia* ďalej voľne konštatuje:
„Z uvedeného vyplýva, že spôsob využívania filtrov navrhnutý v pôvodnej projektovej dokumentácii a uvedený v platnom *Súbore TPP a TOO*, je nevyhovujúci.“

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: Prevádzkovateľ nevykonal popísané prepojenie filtrov z dôvodu, že spôsob navrhnutý v pôvodnej projektovej dokumentácii bol nevyhovujúci (čoho dôkazom sú vykonané oprávnené merania emisií), ale za účelom jeho skvalitnenia – teda zvýšenia účinnosti zachytávania znečisťujúcich látok, čo sa potvrdilo meraniami emisií.“

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Inšpektorát v správe uviedol, že prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia ***II.A.4.1.*** tým, že využíval v roku 2014 (od marca) a v roku 2015 filtračné zariadenia inak, ako je uvedené v platnej dokumentácii. Podľa platného *Súboru TPP a TOO* má pre každú pec slúžiť jeden filter samostatne a má pri spaľovaní antracitu samostatne postačovať na výkon ***2,6-5,0 t/h***. Pre filtráciu spalín zo ŠP č. 3 prevádzkovateľ od marca roku 2014 využíva dva filtre súčasne (filter č. 3 a 2), resp. od 09. 03. 2015 filter č. 3 a 1, príp. filter č. 2 a 1.

Prevádzkovateľ sa nevyjadril k **spoločnému využívaniu dvoch filtrov pre jednu pec** pri **normálej prevádzke**, ale k prepojeniu filtrov na šachtových peciach, ktoré zrealizoval, ako uvádza s cieľom znížiť emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia **pri výmenách filtračných hadíc**. Pred zrealizovaním prepojenia bol pri výmenách filtračných hadíc používaný by-pass. Inšpektorát nepopiera, že vedel o zrealizovaní prepojenia vzduchotechnických potrubí, je to konštatované aj v ***Protokole o výsledku vykonanej kontroly č. 19/2011***.

Táto zmena je uvedená aj v platnej dokumentácii – *Súbore TPP a TOO, str. 39*, teda je dotiahnutá aj formálne. Podľa platného súboru sú spaliny pri **poruchách filtrov** presmerované na záložný filter, ktorý je súčasťou inej šachtovej pece, ktorá nie je v prevádzke. V tomto prípade však ide o **alternatívne využívanie jedného filtra** namiesto druhého.

To, čo Inšpektorát uviedol v správe ako nedostatok, nie je využívanie záložného filtra pri výmene filtračných hadíc, ale to, že prevádzkovateľ pre filtráciu spalín zo ŠP č. 3 od marca roku 2014 využíva pri **normálenej prevádzke dva filtre súčasne**. Spoločné využívanie dvoch filtrov pre jednu pec pri normálnej prevádzke je zmena oproti spôsobu využívania filtrov uvedenému v platnej dokumentácii. V správe je uvedené:

„Podľa platnej dokumentácie - *Súbor TPP a TOO* (Doklad č. 32), *bodu 2.1.11 Stručný opis princípu technológie*, str. 26 aj *bodu 2.1.17 Údaje o odlučovačoch a miestach vypúšťania*, str. 33 sú šachtové pece odprášené každá samostatným filtrom. Uvedený spôsob využívania filtračných zariadení, t.j. každá šachtová pec napojená na samostatný filter, je uvedený aj v integrovanom povolení."

Inšpektorát v správe nekonštatuje, že prevádzkovateľ vykonal prepojenie filtrov z dôvodu, že spôsob navrhnutý v pôvodnej projektovej dokumentácii bol nevyhovujúci, ako tvrdí prevádzkovateľ.

V správe je uvedené:

„Z predložených dokladov a vyjadrení je zrejmé, že samostatné využívanie filtra č. 3 pre ŠP č. 3 nie je pri vyššom výkone (4 t/h) pri spaľovaní antracitu postačujúce. Dva filtre pre ŠP č. 3 sa však využívali aj pri výkone ŠP č. 3 cca 2 t/h v januári 2015. Takisto sa používajú dva filtre pre ŠP č. 3 aj vtedy, keď sú filtračné hadice novšie, a nie iba vtedy keď sú staršie a viac zanesené, ako uviedol prevádzkovateľ.

Z uvedeného vyplýva, že spôsob využívania filtrov navrhnutý v pôvodnej projektovej dokumentácii a uvedený v platnom *Súbore TPP a TOO*, je nevyhovujúci."

Toto konštatovanie Inšpektorátu vychádza z vyjadrení prevádzkovateľa počas kontroly a skutočností zistených kontrolou.

Súčasné využívanie dvoch filtrov prevádzkovateľ odôvodnil tým, že v roku 2014 bol zvýšený dopyt po vápne, čo viedlo k zvýšeniu výkonu ŠP č. 3 (cca 4 t/h) pri spaľovaní antracitu, kedy sa spaliny odvádzajú súčasne aj cez filter č. 2. V dokladoch predložených ku kontrole je uvedené, že *„na 4 t-ový výkon jeden filter kapacitovo nestačil"*. Podľa platného *Súboru TPP a TOO* má pri spaľovaní antracitu jeden filter samostatne postačovať na výkon ***2,6-5,0 t/h***. Podľa predložených dokladov však boli dva filtre súčasne používané aj pri nižších výkonoch ŠP č. 3 (cca 2 t/h v januári 2015).

Spoločné využívanie dvoch filtrov pre ŠP č. 3 prevádzkovateľ upresnil nasledovne:

„Pri zvyšovaní technologického výkonu pece je potrebné adekvátne k tomu zvýšiť aj prietok vzduchu na dokonalé horenie. Ak sú filtračné hadice staršie a viac zanesené od popraškov a zvyšuje sa výkon pece, prietok vzduchu je nedostačujúci a v tom prípade prevádzkovateľ spustí do prevádzky náhradný filter (v danom čase nevyužívaný inou ŠP), cez ktorý dokáže prietok vzduchu zvýšiť pre ŠP č. 3."

Pri kontrole bolo zistené, že dva filtre pre ŠP č. 3 boli využívané aj vtedy, keď sú filtračné hadice novšie, a nie iba vtedy keď sú staršie a viac zanesené, ako uviedol prevádzkovateľ.

Tak, ako je konštatované v správe, uvedená zmena v spôsobe využívania filtračných zariadení (súčasné využívanie dvoch filtrov pre jednu pec) podlieha udeleniu súhlasu ***v oblasti ochrany ovzdušia podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 4. zákona o IPKZ na zmenu užívania technologických zariadení*** stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia. Na základe výsledkov kontroly bude prevádzkovateľ vyzvaný na podanie žiadosti o zmenu integrovaného povolenia, ktorej predmetom bude konanie o udelení tohto súhlasu.

K žiadosti bude potrebné predložiť projektovú dokumentáciu, v ktorej bude riešené súčasné využívanie dvoch filtrov pre jednu pec, budú uvedené konkrétne dôvody pre tento spôsob

využívania filtrov, konkretizované podmienky, pri ktorých budú filtre týmto spôsobom využívané, budú uvedené technicko-prevádzkové parametre filtrov pri súčasnom používaní, napr. objem odpadových plynov odvádzaných do každého filtra, hodnoty tlakových strát pre každý filter atď.). S ohľadom na súčasné využívanie dvoch filtrov pre jednu pec bude potrebné k žiadosti predložiť aj aktualizovaný *Prevádzkový predpis filtrov ALFA - JET Plus 270.*

Prepojenie filtrov bolo podľa vyjadrenia prevádzkovateľa zrealizované s cieľom znížiť emisie pri výmenách filtračných hadíc a prispieva k zníženiu emisií, ktoré boli pred jeho realizáciou vypúšťané do ovzdušia by-passom. S uvedeným tvrdením Inšpektorát súhlasí.

Toto prepojenie sa však nemohlo nijako prejaviť na výsledkoch meraní, pretože merania boli vykonané pri využívaní filtrov podľa schválenej dokumentácie – pre filter prislúchajúci šachtovej peci. Meranie emisií nemohlo preto potvrdiť zvýšenie účinnosti zachytávania znečisťujúcich látok v dôsledku prepojenia filtrov.

Ak bude prevádzkovateľ chcieť využívať pri normálnej prevádzke dva filtre súčasne pre jednu pec, budú musieť byť aj merania vykonávané pri jednej peci pre obidva využívané filtre. Takéto merania doteraz vykonané neboli.

Na základe uvedeného Inšpektorát ***zamieta*** pripomienky prevádzkovateľa k podmienke povolenia ***II.A.4.1.***, časti: ***d) Plnenie povinností pri spôsobe využívania filtračných zariadení uvedených v platnej dokumentácii*** a trvá na kontrolných zisteniach uvedených v správe.

Prevádzkovateľ v pripomienkach k ***Podmienke II.A.4.1*** ďalej uvádza:
„Ďalšie nedodržanie podmienok *Inšpekcia* konštatuje v časti ***e) Plnenie povinností pri dávkovaní hydrátu do spalín,*** konkrétne nedodržanie podmienky povolenia z dôvodu, že prevádzkovateľ v mesiacoch január až apríl 2015 využíval dávkovacie zariadenie vápenného hydrátu inak ako je uvedené v platnej dokumentácii (dávkovanie vápenného hydrátu do spalín nielen pri spaľovaní petrolkoksu ale aj pri spaľovaní antracitu).

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: K dávkovaniu hydrátu do spalín pri spaľovaní antracitu prevádzkovateľ pristúpil po pozitívnych skúsenostiach pri plnení podmienky predpísanej *Inšpekciou*, dávkovať hydrát do spalín pri spaľovaní petrolkoksu. **Dávkovanie hydrátu preukázateľne znižuje koncentrácie škodlivých látok v spalinách a vedie k nižším emisiám znečisťujúcich látok do ovzdušia.** Pre *Prevádzkovateľa* pritom predstavuje priame náklady. Po skúšobnom dávkovaní hydrátu pri spaľovaní antracitu v prvom polroku 2015 plánoval prevádzkovateľ predmetné zlepšenie aj formálne podchytiť v platnom Súbore TPP a TOO.“

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Inšpektorát nepredpísal prevádzkovateľovi dávkovať hydrát do spalín pri spaľovaní petrolkoksu ako tvrdí prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ začal dávkovať hydrát do spalín bez súhlasu Inšpektorátu, pretože mal problémy so zalepovaním filtračných hadíc pri spaľovaní petrolkoksu. Táto skutočnosť je konštatovaná v ***Protokole o výsledku vykonanej kontroly č. 19/2011.*** V protokole je uvedené:
„Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa spaliny ŠP č. 3, v ktorej sa ako palivo používa petrolkoks, znehodnocujú hadice textilného filtra viac ako spaliny ŠP č. 1, v ktorej sa ako palivo používa antracit. Prevádzkovateľ, aby predĺžil životnosť hadíc filtra pece č. 3 pridáva do spalín vápenný hydrát, ktorý podľa vyjadrenia prevádzkovateľa absorbuje bližšie nešpecifikované znečisťujúce látky zo spalín a spôsobí, že sa lepšie oddelia pri prefukovaní tlakovým vzduchom od materiálu hadice.“ Ďalej sa v protokole uvádza:

„Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa sa od času inštalácie dávkovača hydrátu desaťnásobne predĺžila životnosť hadíc."
V žiadosti o zmenu č. 11 povolenia prevádzkovateľ uviedol: *„Zásadnou podmienkou pre použitie dávkovača hydrátu je skutočnosť, aby sa vyrábalo vápno pri použití paliva petrolkoksu."*

Prevádzkovateľ začal dávkovať vápenný hydrát do spalín pri spaľovaní petrolkoksu z **ekonomických dôvodov**, aby znížil náklady na filtračné hadice, ktoré sa pri spaľovaní petrolkoksu zalepovali, a nie preto, že by mu to bolo predpísané Inšpektorátom. Bez dávkovania hydrátu by prevádzka filtračného zariadenia pri spaľovaní petrolkoksu bola príliš drahá z dôvodu častej výmeny filtračných hadíc, čo sa aj pri kontrole prevádzky v roku 2011 potvrdilo. Znižovanie emisií nebolo dôvodom, prečo prevádzkovateľ začal dávkovať hydrát do spalín.

Vo vyjadrení prevádzkovateľ uvádza, že v prvom polroku 2015 išlo o skúšobné dávkovanie hydrátu do spalín pri spaľovaní antracitu po pozitívnych skúsenostiach so znižovaním emisií pri spaľovaní petrolkoksu. Podľa podmienky povolenia ***II.A.1.3.*** je prevádzkovateľ povinný písomne oznámiť Inšpektorátu termín a spôsob vykonania prevádzkových skúšok. Takéto oznámenie prevádzkovateľ Inšpektorátu nedoručil. Na oznámenie by Inšpektorát reagoval vyjadrením, v ktorom by uviedol, či s vykonaním skúšok súhlasí a aký bude ďalší postup po skončení skúšok.
V dokladoch predložených ku kontrole prevádzkovateľ uviedol, že hydrát bol dávkovaný pri spaľovaní antracitu z dôvodu regulácie pri zvyšovaní tlakových strát filtra. Vzhľadom k tomu, že v týchto dokladoch sa prevádzkovateľ nevyjadril, že išlo o skúšobné dávkovanie hydrátu do spalín, nie je v správe uvedené nedodržanie podmienky ***II.A.1.3.***, ale podmienky ***II.A.4.1.***

Merania emisií vykonané pri spaľovaní antracitu bez dávkovania hydrátu preukázali dodržiavanie určených emisných limitov, preto dávkovanie hydrátu do spalín pri spaľovaní antracitu je neopodstatnené. Prevádzkovateľ je povinný dodržiavať určené emisné limity a tie pri spaľovaní antracitu dodržiava aj bez dávkovania hydrátu, žiadne ďalšie náklady na znižovanie emisií dávkovaním hydrátu nemusí vynakladať.
V správe o kontrole sú uvedené kontrolné zistenia a zistené nedostatky. Skutočnosť, či zistené nedostatky majú škodlivé následky na životné prostredie alebo sú formálneho charakteru, bude zohľadňovaná pri rozhodovaní o výške pokuty.

Na základe uvedeného Inšpektorát ***zamieta*** pripomienky prevádzkovateľa k podmienke povolenia ***II.A.4.1.***, časti: ***e) Plnenie povinností pri dávkovaní hydrátu do spalín*** a trvá na kontrolných zisteniach uvedených v správe.

Prevádzkovateľ v pripomienkach k ***Podmienke II.A.4.1*** ďalej uvádza:
„Inšpekcia v časti ***f) Plnenie povinností pri kontrolách filtrov šachtových pecí*** konštatuje, že prevádzkovateľ nedodržiava časť podmienky povolenia II.F.15 týkajúcej sa vedenia záznamov o vykonávanej kontrole filtrov.

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA
V *Správe Inšpekcia* uvádza, že v dokladoch od *Prevádzkovateľa* nie sú uvedené záznamy o tom, že by obsluha:

- každých 24 hodín, resp. 1 x za zmenu skontrolovala priestor medzi skriňou filtra a hadicami
- 1 x za 24 hodín vykonala vizuálnu kontrolu deliacej dosky
- 1 x za zmenu vykonala vizuálnu kontrolu priestoru v odsávacej skrini, vrátane kontroly hadíc

- raz do týždňa prehliadla filtračné hadice.

Konštatovanie *Inšpekcie* sa nezakladá na pravde. *Prevádzkovateľ* vykonáva pravidelné kontroly filtrov v zmysle schváleného Súboru TPP a TOO – príloha č. 4.2, kde je uvedené, že kontrola sa vykonáva bez záznamu. Každý deň je vykonávaná kontrola filtračných hadíc a čistota turniketov (padanie odpraškov do zásobníka) **vizuálne** a jej vykonanie zaznačí zamestnanec v pracovnom zošite, aby vedel zodpovedný zamestnanec skontrolovať jej vykonanie. Technické parametre ako utesnenie hadíc (Pa), prívod stlačeného vzduchu – regenerácia (MPa) sú sledované počítačovým programom a prekročenie ustáleného stavu začne ihneď počítač signalizovať.
***Prevádzkovateľ* dôsledne dbá na vykonávanie každodenných kontrol nielen z pohľadu predchádzania havarijných stavov a možného zvýšenia znečistenia životného prostredia ale aj z ekonomického hľadiska, keďže v prípade včasného zistenia poruchy sa minimalizujú aj náklady na opravy.**
Prevádzkovateľ si preto nie je vedomý, že by nedodržal uvedenú podmienku, keďže:

- vykonáva kontrolu filtračných zariadení v súlade so schváleným Súborom TPP a TOO
  - každý deň vykonáva vizuálnu kontrolu stavu filtračných zariadení
  - technické parametre filtračných zariadení sú kontrolované počítačovým programom (signalizácia prekročenia ustálených hodnôt)
  - záznamy opráv vykonáva v denných záznamoch šachtových pecí, v prevádzkovej knihe filtrov
  - minimálne 2 x rok vykonáva revízie filtračných zariadení
- poruchy zaznamenáva a ihneď odstraňuje

Neprimeraný rozsah kontroly i celkový prístup inšpektoriek k prevádzkovateľovi pri preverovaní individuálneho podnetu dobre ilustruje skutočnosť, že pri kontrole v prevádzke Žirany v roku 2011 *Inšpekcia* kontrolovala tie isté filtre, ale rovnaké záznamy vtedy neboli zo strany *Inšpekcie* vyžadované a *Inšpekcia* v rovnakej situácii neupozornila na nedodržanie podmienky, že nie sú vedené ešte ďalšie formálne záznamy o kontrolách filtrov."

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Prevádzkovateľ vo vyjadrení uvádza: *„Každý deň je vykonávaná kontrola filtračných hadíc a čistota turniketov (padanie odpraškov do zásobníka)* ***vizuálne*** *a jej vykonanie zaznačí zamestnanec v pracovnom zošite, aby vedel zodpovedný zamestnanec skontrolovať jej vykonanie."*

Inšpektorát žiadal od prevádzkovateľa predloženie záznamov o vykonávaných kontrolách v liste č. 4518-13215/2015/Máň/370530104 zo dňa 07. 05. 2015. Inšpektorát trvá na kontrolných zisteniach uvedených v správe, t.j., že v dokladoch, ktoré boli Inšpektorátu predložené, nie sú uvedené žiadne záznamy o tom, že by obsluha:

- každých 24 hodín, resp. 1 x za zmenu skontrolovala priestor medzi skriňou filtra a hadicami
- 1 x za 24 hodín vykonala vizuálnu kontrolu deliacej dosky
- 1 x za zmenu vykonala vizuálnu kontrolu priestoru v odsávacej skrini, vrátane kontroly hadíc
- raz do týždňa prehliadla filtračné hadice.

Pracovný zošit, v ktorom je podľa vyjadrenia prevádzkovateľa zaznamenávané vykonávanie každodennej kontroly filtračných hadíc, **nebol** na základe výzvy zo dňa 07. 05. 2015 **Inšpektorátu predložený**.

Skutočnosť, že sa v prevádzke vykonávajú minimálne 2 x za rok revízie filtračných zariadení, že sa vedú záznamy o opravách v denných záznamoch šachtových pecí a v prevádzkovej knihe filtrov, že sa zaznamenávajú poruchy filtrov je v správe konštatovaná.

K vykonaniu kontroly bez záznamu Inšpektorát uvádza:

Pretože vykonanie kontroly bez záznamu nie je možné preukázať a zanedbávanie vykonávania pravidelných prevádzkových kontrol uvedených v platnom súbore môže viesť k znečisťovaniu ovzdušia, Inšpektorát určil rozhodnutím č. 395-14359/2013/Máň,Šim/ /370530104/Z11-SP_D zo dňa 30. 05. 2013 podmienku ***II.F.15.*** v znení:

„15. Prevádzkovateľ je povinný viesť záznamy o vykonávanej kontrole a údržbe filtrov šachtových pecí, o výmene filtračných hadíc, poruchách filtrov, ich príčinách, čase trvania a o spôsobe ich odstránenia.“

K tvrdeniu prevádzkovateľa, že počas kontroly v roku 2011 *Inšpekcia* rovnaké záznamy nepožadovala a neupozornila na nedodržanie podmienky, Inšpektorát uvádza, že podmienka ***II.F.15.*** bola do povolenia doplnená v roku 2013. Preto záznamy o vykonávaných kontrolách filtrov nemohli byť počas kontroly v roku 2011 vyžadované.

Prevádzkovateľ pri prerokovaní správy nepredložil *Pracovné zošity filtrov č. 1 až 4 za roky 2014 a 2015*, v ktorých sú zaznamenané každodenné kontroly filtračných hadíc a ďalšie úkony, ktoré majú byť vykonávané pri prevádzkovej kontrole filtrov. Záznamy sú k dispozícii u prevádzkovateľa v prevádzke. Vzhľadom k tomu Inšpektorát zmenil vyhodnotenie dodržiavania časti podmienky ***II.F.15.***, dotýkajúcej sa vedenia záznamov o vykonávanej kontrole filtrov nasledovne:

Pretože prevádzkovateľ nepredložil *Pracovné zošity filtrov č. 1 až 4 za roky 2014 a 2015*, v ktorých sú zaznamenávané každodenné prevádzkové kontroly filtrov, ale sú k dispozícii v prevádzke a počas kontroly na mieste prevádzky neboli kontrolované, dodržiavanie časti podmienky ***II.F.15.***, dotýkajúcej sa vedenia záznamov o vykonávanej kontrole filtrov, nie je možné vyhodnotiť.

Prevádzkovateľ v pripomienkach k ***Podmienke II.A.4.1*** ďalej uvádza:

„Inšpekcia v časti ***g) Plnenie povinností pri výmene filtračných hadíc*** konštatuje, že prevádzkovateľ nedodržiava časť podmienky povolenia II.F.15 týkajúcej sa vedenia záznamov o výmene filtračných hadíc. Z predložených dokladov vyplýva, že prevádzkovateľ v rokoch 2014 a 2015 nezaznamenal v Prevádzkovej knihe filtrov, v časti výmena filtračných hadíc všetky výmeny filtračných hadíc.

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: Zmenoví zamestnanci *Prevádzkovateľa* vykonávajú pravidelnú kontrolu filtrov a minimálne dva krát ročne revízne prehliadky filtrov. **Záznam o výmene filtračných hadíc vykonanej na základe revíznej prehliadky, je uvedený v zázname „Revízne prehliadky filtračného zariadenia“, takisto sa výmena zaznamenáva elektronicky aj v zázname „Výmena filtračných hadíc“. *Prevádzkovateľ* zaznamenal všetky výmeny filtračných hadíc, a preto nemôže súhlasiť s konštatovaním *Inšpekcie*, že uvedenú podmienku nedodržal.** Zamestnanci *Prevádzkovateľa* vzhľadom na rozsiahlosť a detailnosť vyžadovaných záznamov ako aj na skutočnosť, že ide o nepretržitú prevádzku, kde dochádza

k striedaniu pracovných zmien, vykazujú určité nedostatky pri prevádzkových záznamoch – ide však o formálnu záležitosť, ktorá nemá vplyv na znečistenie životného prostredia činnosťou prevádzky. **Z pohľadu *Prevádzkovateľa* je prioritou voči obyvateľom obce Žirany práve kvalita životného prostredia. V tomto bode sa ale podľa výstupov z kontroly priority prevádzkovateľa a *Inšpekcie* rozchádzajú.**"

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Inšpektorát konštatoval v správe, že prevádzkovateľ nezaznamenal v *Prevádzkovej knihe filtrov*, v časti *Výmena filtračných hadíc* všetky výmeny filtračných hadíc (vo filtri č. 2 výmenu 4 ks filtračných hadíc dňa 26. 03. 2015, vo filtri č. 3 výmenu 3 ks filtračných hadíc dňa 30. 04. 2014). Uvedený spôsob evidencie si zaviedol sám prevádzkovateľ. Prevádzkovateľ vo vyjadrení priznal, že zamestnanci prevádzkovateľa vykazujú určité nedostatky pri prevádzkových záznamoch. Pretože uvedené výmeny sú zaznamenané v *Revíznych prehliadkach filtrov č. 2 a 3*, Inšpektorát akceptoval pripomienku prevádzkovateľa a zmenil vyhodnotenie dodržania časti podmienky ***II.F.15.*** dotýkajúcej sa vedenia záznamov o výmene filtračných hadíc nasledovne:

Prevádzkovateľ tým, že v rokoch 2014 a 2015 viedol záznamy o výmene filtračných hadíc, ***dodržiaval*** časť podmienky povolenia ***II.F.15.*** dotýkajúcu sa vedenia záznamov o výmene filtračných hadíc.

Prevádzkovateľ v pripomienkach k ***Podmienke II.A.4.1*** ďalej uvádza:
„*Inšpekcia* v časti ***h) Plnenie povinností pri poruchách filtrov šachtových pecí*** konštatuje, že prevádzkovateľ nedodržiava časť podmienky povolenia II.F.15 dotýkajúcej sa vedenia záznamov o poruchách filtrov, tým že v rokoch 2014 a 2015 nezaznamenal v Prevádzkovej knihe filtrov, v časti Poruchy filtrov všetky poruchy filtrov (dňa 13.06.2014 nezaznamenal poruchu 8 ks filtračných hadíc filtra č. 3).

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: **Konštatovanie *Inšpekcii* o nedodržaní podmienky je vecne nesprávne.** Ako uvádza *Inšpekcia* v *Správe* záznam o výmene filtračných hadíc bol uvedený v Prevádzkovej knihe filtrov.
Príslušný zamestnanec nevykonal výmenu filtračných hadíc na základe počítačovej signalizácie alebo vyhodnotenia poruchového stavu, preto uvedená výmena nie je zaznamenaná v Prevádzkovej knihe v časti „Poruchy filtrov" ale v časti „Výmena filtračných hadíc" a takisto je výmena zaznamenaná v dennom zázname ŠP.
***Prevádzkovateľ* na základe uvedeného odmieta konštatovanie Inšpekcie o porušení podmienky v rámci plnenia povinnosti pri poruchách filtrov šachtových pecí** (príslušný zamestnanec prevádzkovateľa na základe dennej kontroly vyhodnotil nižšiu účinnosť filtračných hadíc a skôr ako by došlo k poruchovému stavu hadice vymenil, uvedené zaznamenal v Dennom zázname šachtovej pece č. 3 a v prevádzkovej knihe filtrov)."

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Inšpektorát akceptoval pripomienku prevádzkovateľa a zmenil vyhodnotenie dodržiavania časti podmienky ***II.F.15.*** dotýkajúcej sa vedenia záznamov o poruchách filtrov nasledovne:

Prevádzkovateľ tým, že v rokoch 2014 a 2015 viedol záznamy o poruchách filtrov, ich príčinách, čase trvania a spôsobe ich odstránenia, ***dodržiaval*** časť podmienky povolenia ***II.F.15.*** dotýkajúcu sa vedenia záznamov o poruchách filtrov.

3. Vyhodnotenie prešetrenia podnetu zo dňa 02. 04. 2015

„Dňa 14. 04. 2015 bol Inšpektorátu postúpený podnet občana Žirian, v ktorom sa sťažuje na znečisťovanie ovzdušia prevádzkou ***„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany"*** pri používaní petrolkoksu a iných pevných palív v šachtových peciach. K podnetu bola pripojená fotografia. V priebehu kontroly občan Žirian upresnil, že fotografia bola vyhotovená dňa 25. 03. 2015 o 7:38 h a doplnil podnet v tom zmysle, že hlavne v priebehu marca sa z prevádzky šíril zápach po skazených vajciach.

Inšpekcia v správe uvádza nasledovný zistený stav:

Pri prešetrovaní doručeného podnetu Inšpektorát zistil, že v kontrolovanom období (v rokoch 2014 a 2015) boli v šachtových peciach spaľované iba povolené palivá (antracit a petrolkoks), ktorých kvalitatívne parametre boli dodržiavané. Uvedené je skonštatované v protokole v bode ***2. Podmienka II.A.4.1***, písm. ***a) Dodržiavanie kvalitatívnych parametrov palív uvedených v platnej dokumentácii.*** Rovnako bolo zistené plnenie povinností prevádzkovateľa pri nábehu šachtových pecí uvedené v protokole v bode ***2. Podmienka II.A.4.1***, písm. ***b) Plnenie povinností pri nábehu šachtovýc pecí uvedených v platnej dokumentácii a ďalších podmienkach povolenia*** a pri vykonávaní revízií filtrov uvedené v protokole v bode ***2. Podmienka II.A.4.1***, písm. ***c) Plnenie povinností pri revíziách filtrov uvedených v platnej dokumentácii.***

Pri kontrole plnenia povinností prevádzkovateľa počas prevádzkového stavu zdokumentovaného fotografiou priloženou k podnetu sa Inšpektorát zameral na plnenie povinností prevádzkovateľa uvedených v platnej dokumentácii– *Súbore TPP a TOO* (Doklad č. 32), v časti dotýkajúcej sa prevádzkovej kontroly, kde je *v bode 4.1.3. Prevádzková kontrola (Bod 4.1. Textilné filtre všeobecne),* str. 57 uvedené:

„Pozoruje sa výfuk odsávacieho ventilátora, či je čistý a podľa toho sa zisťuje správna funkcia filtrácie. Znečistený vzduch je známkou preťaženia filtra alebo poškodenia filtračnej hadice."

Z fotografie priloženej k podnetu (Príloha č. 1) zo dňa 25. 03. 2015 je zrejmé, že z komína ŠP č. 3 je unášaná dymová vlečka bledosivej farby a na ústí komína je biely oblak vodnej pary. Dňa 25. 03. 2015 sa v ŠP č. 3 spaľoval antracit (Doklad č. 1 a Doklad č. 10, bod 6). Biely oblak vodnej pary v odpadovom plyne mohol vzniknúť v dôsledku vyššieho obsahu vlhkosti v palive, príp. v surovine v spojení s konkrétnymi meteorologickými podmienkami (teplota a vlhkosť vzduchu) v čase vzniku fotografie. Podľa vyjadrenia prevádzkovateľa bolo v marci dodávané vlhkejšie palivo ako obvykle, čo mohlo spôsobiť biely oblak vodnej pary. Na priloženej fotografii je však okrem bieleho oblaku vodnej pary viditeľná dymová vlečka bledosivej farby.

Počas kontroly prevádzky dňa 25. 06. 2015 bola vyhotovená fotografia šachtových pecí pri použití by-passu filtra ŠP č. 4 (Doklad č. 23), kedy je do ovzdušia obchvatom filtra vypúšťaný nečistený odpadový plyn. Tento nečistený odpadový plyn sa na fotografii prejavuje ako dymová vlečka bledosivej farby. Dymovú vlečku bledosivej farby spôsobujú hlavne tuhé znečisťujúce látky (prach) obsiahnuté v nečistenom odpadovom plyne. Pri správne fungujúcich filtračných zariadeniach nie je nad komínmi šachtových pecí pozorovateľná žiadna dymová vlečka.

Z porovnania fotografií zo dňa 25. 03. 2015 a 25. 06. 2015 je zrejmé, že bledosivé vlečky odpadového plynu sú počas obidvoch dní podobné. Z uvedeného možno urobiť záver, že vlečka bledosivej farby na fotografii z podnetu nasvedčuje na únik neodfiltrovaného prachu do ovzdušia, t.z., že dňa 25. 03. 2015 bol do ovzdušia vypúšťaný odpadový plyn, ktorý okrem vodnej pary obsahoval aj nečistený odpadový plyn s obsahom neodfiltrovaného prachu. Neodfiltrovaný prach sa môže v odpadovom plyne vyskytovať iba v prípade používania poškodených filtračných hadíc, alebo sa dostáva do ovzdušia pri použití by-passu filtra (by-pass filtra môže prevádzkovateľ podľa

podmienky povolenia ***II.F.14.*** použiť okrem vysúšania pece a nábehu pece iba v prípade poruchy filtra).
Z uvedeného vyplýva, že prevádzkový stav zdokumentovaný fotografiou z podnetu nebol bežným prevádzkovým stavom, ale stavom poruchovým.
Poruchy filtrov obsluha zaznamenáva v *Prevádzkovej knihe filtrov*, v časti *Poruchy filtrov* (Doklad č. 17), kde je zaznamenávané aj použitie by-passu filtrov, vedenie spalín cez záložný filter počas poruchy, čas zistenia, čas odstránenia poruchy. Záznamy o poruchách sú zaznamenávané aj v *Denných záznamoch o prevádzke šachtových pecí* (Doklady č. 1 a 2).
Obsluha filtrov má možnosť sledovať dymovú vlečku zo šachtových pecí priemyselnou kamerou. Aj dňa 25. 03. 2015 musela spozorovať dymovú vlečku vystupujúcu zo ŠP č. 3. V *Prevádzkovej knihe filtrov*, v časti *Poruchy filtrov* (Doklad č. 17) ani v Doklade č. 1 nie je dňa 25. 03. 2015 uvedený žiadny záznam o poruche filtra č. 3, nie je zaznamenané, že by obsluha uskutočnila na riešenie vzniknutej situácie nejaký zásah, napr. skontrolovala či filtračné hadice nie sú poškodené, prípadne presmerovala spaliny cez záložný filter. Nie je zaznamenaný čas trvania poruchy ani spôsob odstránenia. Takisto nie je v Doklade č. 17 uvedený žiadny záznam o použití by-passu.

Aj prevádzkový stav zdokumentovaný fotografiou zo dňa 25. 03. 2015 nasvedčuje tomu, že prevádzkovateľ nevenuje dostatočnú pozornosť vedeniu záznamov o vykonávaní prevádzkovej kontroly filtrov, ako bolo konštatované v protokole v bode ***2. Podmienka II.A.4.1***, písm. ***f) Plnenie povinností pri kontrolách filtrov šachtových pecí*** a vedeniu záznamov o poruchách filtrov, ako bolo konštatované v protokole v bode ***2. Podmienka II.A.4.1***, písm. ***h) Plnenie povinností pri poruchách filtrov šachtových pecí.***
K časti podnetu, v ktorej sa občan Žirian sťažuje na šírenie zápachu po skazených vajciach z prevádzky ***„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany“***, Inšpektorát uvádza, že zápach po skazených vajciach môže pochádzať zo spaľovania kusového petrolkoksu. Pri spaľovaní kusového petrolkoksu vzniká zo síry obsiahnutej v palive okrem oxidov síry (SO_x) aj sírovodík (H_2S), pre ktorý je charakteristický zápach po skazených vajciach. Sírovodík vzniká vo významných koncentráciách, preto mohol byť vnímaný ako obťažujúci. Skúšobná prevádzka šachtových pecí s palivom kusový petrolkoks bola Inšpektorátom povolená na 24 mesiacov (do 28. 08. 2015). Počas skúšobnej prevádzky nie je povinnosťou prevádzkovateľa dodržiavať určené emisné limity. Počas skúšobnej prevádzky mal prevádzkovateľ povinnosť vykonať technické opatrenia na zabezpečenie dodržiavania určených emisných limitov a požiadaviek najlepšej dostupnej techniky (BAT) pri spaľovaní petrolkoksu.
Prevádzkovateľ na základe stavebného povolenia vydaného Inšpektorátom Banská Bystrica zrealizoval stavbu ***„Výpal vápna mletým petrolkoksom v jednošachtovej peci“***, ktorou boli uvedené technické opatrenia vykonané. V súčasnoti prebieha na Inšpektoráte Bratislava, Stále pracovisko Nitra konanie, ktorého predmetom je vydanie povolenia na dočasné užívanie stavby ***„Výpal vápna mletým petrolkoksom v jednošachtovej peci“*** v skúšobnej prevádzke. Počas skúšobnej prevádzky budú vykonané oprávnené emisné merania, ktoré preukážu účinnosť zrealizovaných opatrení.

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: *Inšpekcia* by mala, ako kontrolný orgán, pri svojich konštatovaniach vychádzať z jednoznačne podložených a overiteľných faktov. Konštatovanie, že „prevádzkový stav zdokumentovaný fotografiou z podnetu nebol bežným prevádzkovým stavom, ale stavom poruchovým“ z takýchto predpokladov nevychádza a je konštatovaním svojvoľným, pri formulácii ktorého sa ľudovo povedané, prianie stalo otcom myšlienky. Inšpekcia porovnáva odtiene sivej farby z dvoch nekvalitných fotografií urobených v rozličných dňoch a časoch, pri nerovnakej svetelnosti, z rozličných uhlov a na rozličných aparátoch. **O miere expozície**

„dôkazovej" fotografie najlepšie vypovedá skutočnosť, že bočnú stenu prevádzky na fotografii tvorí čistá jasno biela plocha. V skutočnosti sa však na bočnej stene prevádzky nachádza veľký z diaľky viditeľný červeno-čierny nápis CALMIT, ktorý na „dôkazovej" fotografii nie je vôbec viditeľný. Je otázkou na inšpektorky SIŽP, akú metódu, prípadne softvér, použili pri vyhodnocovaní odtieňov sivej z aparátu, ktorý nie je schopný zachytiť veľký jasno červený nápis. Údajný poruchový stav pritom „dokazuje" iba táto jediná fotografia a tvrdenie jednej osoby – jej autora. ***Inšpekcia* pri zisťovaní skutkového stavu úplne odignorovala skutočnosť, že v rovnakom čase „poruchový" stav nezaznamenal nikto iný – pracovníci výroby, kontrolný softvér, obsluha vo velíne, zmenový majster, manažment prevádzky, ani nikto iný z obce.**

Naopak, fakt, že tvrdenie jedného občana podložené nekvalitnou fotografiou nezaznamenala prevádzková obsluha, ani kontrolný softvér, použila *Inšpekcia* ako dôkaz porušenia podmienok prevádzkovania! Takýto metodologický postup sa bežne zvykne nazývať definícia kruhom, ale jeho využitie pri dokazovaní porušenia zákona sa javí byť novinkou.

Prevádzkovateľ nemá informácie, či *Inšpekcia* v rámci preverovania podnetu mimo všetky pochybnosti vylúčila možnosť, že predmetná „dôkazová" fotografia bola pred zaslaním akokoľvek upravovaná bežným softvérom. Pre ďalšie dokazovanie, ale *Inšpekcii* odporúča, aby takéto preverenie vykonala, pretože jednoznačné konštatovanie *Inšpekcii*, že na fotografii je zaznamenaný poruchový stav by vo svojich dôsledkoch znamenalo porušenie podmienok prevádzkovania s priamym negatívnym vplyvom na kvalitu životného prostredia, za ktorý je nutné udeliť sankciu minimálne 10 tisíc euro. **Vzhľadom na to, že *Prevádzkovateľ* nemá v zmysle svojich záznamov a znalostí vedomosť o poruchovom stave v uvedený deň, s konštatovaním Inšpekcie sa nemôže stotožniť** a bude musieť využiť všetky dostupné právne prostriedky, aby sa proti takémuto obvineniu bránil."

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Inšpektorát akceptuje pripomienky prevádzkovateľa, ktorý tvrdí, že v prevádzke nenastal poruchový stav, nezaznamenali ho pracovníci výroby, kontrolný softvér, obsluha vo velíne, zmenový majster, manažment prevádzky. Rovnako akceptuje pripomienky ku kvalite fotografie predloženej k podnetu a súhlasí s tým, že fotografia je preexponovaná. Vzhľadom k tomu, že fotografia bola Inšpektorátu doručená v PDF formáte, nie je možné overiť, či bola pred zaslaním upravená.

Na základe pripomienok prevádzkovateľa uvedená fotografia nebola Inšpektorátom považovaná za dôkaz ku kontrole, ale ako podnet a dôvod na kontrolu.

K tvrdeniu prevádzkovateľa: „....jednoznačné konštatovanie *Inšpekcii*, že na fotografii je zaznamenaný poruchový stav by vo svojich dôsledkoch znamenalo porušenie podmienok prevádzkovania s priamym negatívnym vplyvom na kvalitu životného prostredia, za ktorý je nutné udeliť sankciu minimálne 10 tisíc euro." Inšpektorát uvádza:

V § 4 ods. 1 Vyhlášky MŽP SR č. 231/2013 Z. z. o informáciách podávaných Európskej komisii, o požiadavkách na vedenie prevádzkovej evidencie, o údajoch oznamovaných do Národného emisného informačného systému a o súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení (ďalej len „vyhláška") je uvedené:

„Porucha stacionárneho zdroja (ďalej len „porucha") je nežiadúci a časovo obmedzený nebezpečný stav v prevádzke stacionárneho zdroja alebo jeho časti ohrozujúci kvalitu ovzdušia,

počas ktorého je potrebné podľa § 15 ods. 1 písm. f) zákona zosúladiť parametre stacionárneho zdroja s parametrami určenými dokumentáciou v určenom termíne a určeným spôsobom."

V § 4 ods. 3 vyhlášky je uvedené, že nebezpečné stavy stacionárneho zdroja sa uvádzajú v súbore parametrov a opatrení.
V § 4 ods. 5 vyhlášky je uvedené, že nebezpečné stavy prevádzky sa zaznamenávajú v priebežnej evidencii.

Podľa § 15 ods. 1 písm. f) zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov je povinnosťou prevádzkovateľa odstraňovať bezodkladne nebezpečné poruchové stavy v prevádzke stacionárneho zdroja a plniť opatrenia uvedené v schválených súboroch technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení.

Prevádzka ***„Calmit spol. s r. o., závod Vápenka Žirany"*** má vo schválenom Súbore TPP a TOO uvedené opatrenia, ktoré má povinnosť plniť pri poruche filtrov (presmerovanie spalín na záložný filter, príp. použitie by-passu, v tom prípade musí byť porucha odstránená do 24 h). Pri dodržaní týchto opatrení a podmienok integrovaného povolenia, vzťahujúcich sa k poruchovým stavom t.j. viesť záznamy o poruchách filtrov, ich príčinách, čase trvania a o spôsobe ich odstránenia, o použití by-passu, nepodlieha porucha sankcii 10 tisíc eur, ako uvádza prevádzkovateľ.

4. Podmienka II.A.1

(II. Podmienky povolenia, A. Podmienky prevádzkovania, odsek A. 1.)
„A. 1. Pre dodatočne povolenú stavbu sa stanovuje záväzná podmienka:
Dokončenú stavbu možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia."

Inšpekcia v *Správe* uvádza, že stavba je užívaná bez kolaudačného povolenia, čím prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia.

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: Stavba *„Odprašovanie linky kusového vápna", Žirany* bola dodatočne povolená rozhodnutím *Inšpekcie* č. 1049-23606/2011/Máň,Šim/370530104/ /Z7-SP zo dňa 12.08.2011. Súčasťou konania bolo aj

- v oblasti ochrany ovzdušia - udelenie súhlasu na vydanie rozhodnutia o povolení zmeny stavby veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia a súhlas na vydanie rozhodnutia o užívaní stavby veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia po vykonanej zmene do trvalej prevádzky podľa § 17 zákona č. 137/2010 Z.z. o ovzduší;
- v oblasti o ochrany zdravia – *Inšpekcia* posúdila návrh na začatie kolaudačného konania.

Na základe uvedených súhlasov, doložených podkladov do konania (správa o prvom oprávnenom meraní emisií), súhlasných vyjadrení dotknutých orgánov ako aj skutočnosti, že išlo o dodatočne povolenú stavbu, **sa *Prevádzkovateľ* domnieval, že uvedené rozhodnutie je aj povolením na trvalú prevádzku pre uvedenú stavbu.**
Dynamika vývoja právnych predpisov v oblasti životného prostredia a osobitne inštitút IPKZ vniesol do systému povoľovania priemyselných prevádzok úplne nové prvky a systémy.
Množstvo novelizácii a zmien legislatívy v oblasti IPKZ ukazuje, že aj zákonodarca i SIŽP iba postupne nachádzajú najvhodnejšiu podobu zákona. V rámci spomenutých zmien sa aj kompetencie SIŽP ako špecializovaného stavebného úradu niekoľkokrát zmenili. Práve právomoc vydávať rozhodnutia na trvalé užívanie stavby v zmysle stavebného zákona bola opakovane

prenesená zo stavebného úradu na SIŽP a späť. **V tomto stave dynamiky legislatívy prevádzkovateľ nesprávne vyhodnotil vydané rozhodnutie ako povolenie na trvalé užívanie a nepodal poslednú formálnu žiadosť na stavebný úrad, ktorý bol v predmetnom období kompetentný na vydanie takéhoto rozhodnutia. Prevádzkovateľ uznáva, že sa jedná o nenaplnenie ustanovení stavebného zákona. Na vysvetlenie uvádza, že v jeho dôsledku nenastalo akékoľvek riziko ohrozenia bezpečnosti prevádzky, poškodenia zdravia pracovníkov, alebo kvality životného prostredia, nakoľko všetky čiastkové súhlasy, certifikáty a osvedčenia na predmetnú stavbu potrebné ku kolaudácii boli riadne vydané.** Po vykonanej kontrole bol *Prevádzkovateľ Inšpekciou* upozornený na to, že po vydaní vyššie uvedeného rozhodnutia, mal požiadať *Inšpekciu* o vydanie kolaudačného rozhodnutia podľa Stavebného zákona.
Prevádzkovateľ po tomto zistení podal žiadosť o vydanie kolaudačného rozhodnutia s udelením trvalej prevádzky pre predmetnú stavbu (konanie bolo začaté dňa 12.08.2015).

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

K zisteným nedostatkom prevádzkovateľ neuviedol žiadne pripomienky, nedodržanie podmienky povolenia ***II.A.1.*** priznal.

Ku kompetencii úradu, ktorý bol v predmetnom období kompetentný na vydanie kolaudačného rozhodnutia na uvedenú stavbu Inšpektorát uvádza, že kompetencie Inšpektorátu, ako špecializovaného stavebného úradu sa od platnosti zákona o IPKZ nezmenili. Zmenilo sa iba to, že v predmetnom období Inšpektorát vydával kolaudačné rozhodnutie podľa stavebného zákona, a nie podľa zákona o IPKZ. Kompetentným úradom na vydanie kolaudačného rozhodnutia bol aj podľa zákona č. 245/2003 Z. z. Inšpektorát, ako špecializovaný stavebný úrad, a nie iný stavebný úrad.

Inšpektorát súhlasí s vyjadrením prevádzkovateľa, podľa ktorého v dôsledku nedodržania podmienky povolenia ***II.A.1*** nedošlo k poškodeniu životného prostredia a ohrozenia zdravia, nakoľko čiastkový súhlas z hľadiska ochrany ovzdušia a posúdenie z hľadiska ochrany zdravia boli vydané. Ostatné doklady budú kontrolované v rámci kolaudačného konania. Inšpektorát berie do úvahy skutočnosť, že prevádzkovateľ podal žiadosť o vydanie kolaudačného rozhodnutia na predmetnú stavbu bez výzvy Inšpektorátu.

V správe o kontrole sú uvedené kontrolné zistenia a zistené nedostatky. Skutočnosť, či zistené nedostatky majú škodlivé následky na životné prostredie alebo na zdravie ľudí bude zohľadňovaná pri rozhodovaní o výške pokuty.

5. Podmienka II.A.2

(II. Podmienky povolenia, A. Podmienky prevádzkovania, odsek A. 2.)

„A. 2. Pre dodatočne povolené stavby:
„Zapaľovanie pecí plynom propán-bután, Prívod plynu do existujúcich horákov šachtových peciach"
„Calmit Žirany – Odprašovanie šachtových pecí, Doplnok č. 1 – Dávkovanie hydrátu do spalín"
„Doprava pevného paliva a vápenca do šachtových pecí", Calmit Žirany
sa stanovuje záväzná podmienka:
Dokončené stavby možno užívať len na základe kolaudačného rozhodnutia."

Inšpekcia v *Správe* uvádza, že stavby sú užívané bez kolaudačného povolenia, čím prevádzkovateľ nedodržal podmienku povolenia.

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: Detto ako bod 4

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU: rovnaké ako k bodu 4.

6. Podmienka č. 1 rozhodnutia č. 7825-39952/2008/Šim/370530104/SkP zo dňa 02. 12. 2008

(povolenie na dočasné užívanie stavby „Doprava koksu do šachtových pecí" na skúšobnú prevádzku)

„1. Stavbu možno dočasne užívať na skúšobnú prevádzku v lehote 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia."

Inšpekcia v *Správe* uvádza, že po skončení skúšobnej prevádzky, t.j. od 20.12.2009 prevádzkovateľ užíval stavby bez kolaudačného rozhodnutia.

VYJADRENIE PREVÁDZKOVATEĽA: Argumentácia prevádzkovateľa je aj v tomto bode rovnaká ako v bode 4. **Nedá sa ale nepripomenúť, že v roku 2011, teda v čase keď bola predmetná stavba v štandardnom používaní vykonala *Inšpekcia*, zastúpená Ing. Máňovou, v prevádzke kontrolu zameranú na palivá. Predmetná stavba sa týka dopravy pevných palív a v rámci kontroly bolo kontrolované aj vypracovanie prevádzkového predpisu pre dopravu pevných palív do prevádzky (str. 45 správy z r. 2011). Zostáva záhadou prečo *Inšpekcia* nevyviedla prevádzkovateľa z omylu, že má všetky stavby v riadnom trvalom užívaní, už v roku 2011."**

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU: k argumentácii prevádzkovateľa rovnaké ako k bodu 4.

K pripomienkam prevádzkovateľa ohľadom kontroly vykonanej v prevádzke v roku 2011 Inšpektorát uvádza:

Pri kontrole v roku 2011 boli okrem iných kontrolované podmienky, ktoré boli určené z hľadiska ochrany ovzdušia pre skúšobnú prevádzku technológie po jej zmene – *rozšírení používaných palív v šachtových peciach č. 1 a 3 o antracit, petrolkoks a zmesi pevných palív.* Skúšobná prevádzka technológie po jej zmene (rozšírení používaných palív) bola povolená podľa zákona o ovzduší, nepodliehala vydaniu stavebného povolenia. Jednou z podmienok bola aj aktualizácia prevádzkového predpisu pre dopravu pevných palív do prevádzky v súvislosti s rozšírením používaných palív. Kontrolované podmienky boli zvolené s ohľadom na obsah petície, ktorá bola v tom čase Inšpektorátu doručená.

Podmienka č. 1 rozhodnutia č. 7825-39952/2008/Šim/370530104/SkP zo dňa 02. 12. 2008 bola určená v rozhodnutí vydanom podľa stavebného zákona a nebola v roku 2011 predmetom kontroly. Rozhodnutie o tom, ktoré podmienky povolenia sú v rámci kontroly kontrolované je v kompetencii Inšpektorátu.

Sledovanie plnenia povinností vyplývajúcich z vydaných rozhodnutí je povinnosťou prevádzkovateľa, resp. externých organizácií, ktoré im túto činnosť zabezpečujú.

Na základe uvedeného Inšpektorát ***zamieta*** pripomienky prevádzkovateľa k podmienke č. 1 rozhodnutia č. 7825-39952/2008/Šim/370530104/SkP zo dňa 02. 12. 2008.

3. Pripomienky uvedené v časti III. ZÁVER:

„Na záver sa žiada pripomenúť, **že cieľom opatrení definovaných v zákone č. 39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je „dosiahnuť vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia“.**

Je pochopiteľné, že *Inšpekcia* sa uvedený cieľ často snaží dosiahnuť detailizovaním súboru podmienok a opatrení, presným predpísaním vedenia detailných záznamov o prevádzke, technológii, palivách, opravách, etc. Vysoko formalizovaná úroveň vedenia dokumentácie ale zároveň vytvára veľký tlak na kompetenciu obsluhy, ktorej primárnou úlohou je odborný technický výkon pri vedení a riadení technológie a logicky tak vedie k formálnym chybám.

Vysokú celkovú úroveň ochrany životného prostredia sa však ešte nikomu nepodarilo dosiahnuť kvalitným vedením záznamov a prevádzkovej dokumentácie bez reálneho zodpovedného a odborného výkonu samotných činností. Všetky nedodržania podmienok platného povolenia ako ich *Inšpekcia* odhalila v rámci tejto rozsiahlej kontroly sú čisto formálneho charakteru a ani v jednom prípade nie je možné doložiť negatívny vplyv na životné prostredie v dôsledku zadefinovaného formálneho nedodržania podmienok. Naopak, vo viacerých prípadoch (prepojenie filtrov, pravidelné výmeny filtrov, dávkovanie hydrátu, etc) **sú jednoznačne preukázateľné pozitívne vplyvy na životné prostredie v podobe nižších emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia a teda vyššia ochrana životného prostredia, pričom pre prevádzkovateľa vždy znamenali vyššie náklady.**

Napriek tomu prevádzkovateľovi v súčasnosti na základe popísaných výsledkov kontroly hrozia významné dôsledky v podobe vysokých sankcií (minimálna sadzba 10 tis euro) za formálne nedodržanie podmienok.

Zjednodušene povedané – ak by si prevádzkovateľ „nerobil starosti“ a neinvestoval do prepojenia filtrov a neznížil tak zásadným spôsobom množstvo emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia počas výmeny filtračných hadíc, *Inšpekcia* by skonštatovala dodržanie podmienky a prevádzkovateľovi by nehrozila vážna finančná sankcia.

Natíska sa otázka, či práve takýto výstup má byť účelom kontrolných činností SIŽP?“

STANOVISKO INŠPEKTORÁTU:

Uplatňovanie zákona o IPKZ nie je možné oddeľovať od uplatňovania jednotlivých zložkových zákonov a ich vykonávacích vyhlášok (napr. vo Vyhláške MŽP SR č. 231/2013 Z. z. o informáciách podávaných Európskej komisii, o požiadavkách na vedenie prevádzkovej evidencie, o údajoch oznamovaných do Národného emisného informačného systému a o súbore technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení je presne stanovené, aké evidencie má prevádzkovateľ viesť, čo má byť obsahom Súboru TPP a TOO atď.). Inšpektorát určuje podmienky povolenia v súlade s právnymi predpismi platnými pre jednotlivé zložky životného prostredia.

Prevádzkovateľovi nehrozí finančná sankcia za to, že zrealizoval prepojenie filtrov za účelom zníženia emisií pri výmenách filtračných hadíc, ale za to, že využíva filtračné zariadenia iným spôsobom, ako je uvedený vo schválenej dokumentácii a v integrovanom povolení, t.j. za súčasné využívanie dvoch filtrov pre jednu pec.

V časti **III. ZÁVER** vyjadrenia prevádzkovateľa nie sú uvedené iné pripomienky, ako tie, ktoré uviedol k zisteným nedostatkom. Stanovisko Inšpektorátu je uvedené k jednotlivým vyjadreniam prevádzkovateľa ku konkrétnym zisteným nedostatkom.

Vyjadrenie prevádzkovateľa na prerokovaní:

Prevádzkovateľ nesúhlasí so zisteniami a obvineniami SIŽP. Považuje ich za neopodstatnené, neodôvodnené, porušujúce princíp rovného prístupu a potvrdzujúce účelovú interpretáciu skutočnosti pracovníčkami SIŽP. Prevádzkovateľ trvá na tom, že všetky zistené nedodržania sú výlučne formálneho charakteru a ich náprava nepovedie k dosiahnutiu vyššej celkovej úrovne ochrany životného prostredia.

Zo stanoviska SIŽP nie je zrejmé, či sa v predmetnom prípade jednalo o bežnú alebo mimoriadnu kontrolu. Prevádzkovateľ žiada Inšpektorát, aby presne zadefinoval, či sa jednalo o mimoriadnu kontrolu podľa § 34 ods. 9 zákona o IPKZ vykonanú na základe sťažnosti alebo o bežnú kontrolu.

SIŽP námietky prevádzkovateľa v časti I. ÚVOD zamietla, ale nevyjadrila sa k námietke na uplatňovanie princípu rovného prístupu.

Prevádzkovateľ SIŽP žiada, aby SIŽP doložila, že obdobným spôsobom postupuje pri stanovovaní rozsahu kontroly v každom prípade individuálnej sťažnosti.

Prevádzkovateľ vykonáva svoje činnosti s maximálnym úsilím o ochranu životného prostredia. Toto úsilie vyplýva z požiadaviek zákona, ako aj skutočností, že drvivá väčšina pracovníkov prevádzky na úrovni obsluhy aj manažmentu má trvalý pobyt v obci a vychováva tam svoje deti. Je prirodzeným želaním každého zodpovedného rodiča zabezpečiť pre svoje dieťa zdravé životné prostredie. Tak sa to každodenne deje aj v prevádzke Calmit Žirany. Dôkazom je opakovateľne doložiteľná iniciatíva pracovníkov i manažmentu vymyslieť a realizovať opatrenia na zníženie záťaže životného prostredia. To dokladá prepojenie filtrov a ich používanie pri výmenách filtračných hadíc i v bežnej prevádzke, skúšobné dávkovanie hydrátu pri spaľovaní antracitu aj pravidelná výmena filtračných hadíc. Prevádzkovateľ pripomína, že na všetkých filtroch uvedených do trvalej prevádzky boli vykonané oprávnené merania emisií. Všetky merania preukázali splnenie emisných limitov.

K jednotlivým zisteniam a obvineniam sa už vyjadril vo svojom stanovisku. So zamietnutím pripomienok zo strany SIŽP prevádzkovateľ nesúhlasí a naďalej na nich trvá. Zo stanoviska Inšpektorátu k vyjadreniu prevádzkovateľa k chýbajúcim kolaudačným rozhodnutiam nie je zrejmé, či ich považuje za porušenie povinností podľa stavebného zákona alebo podľa zákona o IPKZ. Prosíme špecifikovať.

Prevádzkovateľ pripomína, že celá rozsiahla kontrola bola vykonaná v období, kedy prevádzkovateľ realizoval a pripravoval na spustenie novú technológiu tzv. bočných horákov na výpal vápna mletým petrolkoksom, čo je z hľadiska investičného i realizačného najväčšia investícia za ostatných 10 rokov, ktorej výsledkom by malo byť aj podstatné zníženie emisnej záťaže prevádzky. Organizačná a personálna náročnosť tejto investície mohla mať za následok nie vždy dokonalý prístup prevádzkovateľa ku kontrole, za čo sa dodatočne ospravedlňuje. V prípade, že by bol účel a rozsah kontroly prevádzkovateľovi dopredu presne zadefinovaný v pláne kontroly, ako to vyžadujú príslušné právne predpisy, prevádzkovateľ by mal možnosť svoj postup dopredu lepšie pripraviť.

Na základe uvedeného prevádzkovateľ nevidí dôvod na konštatovanie porušenia ustanovení podľa § 26 ods. 1 písm. a) a c) zákona o IPKZ.

Prevádzkovateľ žiada inšpekciu, aby vyjadrila odborný názor, aký dopad na životné prostredie má súčasné využívanie filtračných zariadení, ktoré bolo prevádzkovateľovi vytknuté ako nezhoda.

Vyjadrenie Inšpektorátu na prerokovaní:

Inšpektorát trvá na stanoviskách k pripomienkam prevádzkovateľa k jednotlivým bodom správy uvedených v tejto zápisnici.

SIŽP pri kontrole skúma, či prevádzkovateľ dodržiava podmienky integrovaného povolenia. Niektoré podmienky integrovaného povolenia majú formálny charakter, ich nedodržiavanie nemá priamy vplyv na životné prostredie. Kontrola ich dodržiavania však vyplýva priamo z ustanovenia § 34 ods. 1 zákona o IPKZ. Inšpektorát netvrdí, že dodržiavaním takýchto podmienok sa dosiahne vyššia celková úroveň ochrany životného prostredia.

Inšpektorát v správe uviedol, že kontrola bola zameraná podľa § 34 ods. 1 zákona o IPKZ na dodržiavanie podmienok povolenia súvisiacich so spaľovaním pevných palív v prevádzke, dôraz bol kladený na kontrolu súladu vykonávania činnosti v prevádzke s platnou dokumentáciou. Zameranie kontroly bolo zvolené s ohľadom na preverenie písomného podnetu doručeného Inšpektorátu dňa 14. 04. 2015, čo je ustanovené v § 34 ods. 9 zákona o IPKZ ako mimoriadna environmentálna kontrola. Táto kontrola bola spojená s bežnou kontrolou, ktorá vyplýva z programu bežnej kontroly ustanovenom v § 34 ods. 4 zákona o IPKZ.

K námietke prevádzkovateľa dotýkajúcej sa uplatňovania princípu rovného prístupu sa Inšpektorát v stanovisku nevyjadril, pretože to prevádzkovateľ vo svojom vyjadrení explicitne nevyžadoval, iba zvažoval takúto možnosť.

Rozsah kontroly, určenie kontrolovaného obdobia a kontrolovaných podmienok je v kompetencii Inšpektorátu a určuje sa individuálne s ohľadom na zameranie kontroly.

Úsilie prevádzkovateľa o ochranu životného prostredia Inšpektorát nespochybňuje. K tvrdeniu, že na všetkých filtroch boli vykonané oprávnené merania emisií Inšpektorát uvádza, že na filtri č. 2 po prehodnotení emisných limitov ešte vykonané neboli, pretože ŠP č. 2 sa nepoužívala.

Užívaním stavieb:
„Odprašovanie linky kusového vápna"
„Zapaľovanie pecí plynom propán-bután, Prívod plynu do existujúcich horákov šachtových peciach"
„Calmit Žirany – Odprašovanie šachtových pecí, Doplnok č. 1 – Dávkovanie hydrátu do spalín"
„Doprava pevného paliva a vápenca do šachtových pecí", Calmit Žirany
bez kolaudačného rozhodnutia došlo k porušeniu zákona o IPKZ.

Užívaním stavby:
„Doprava koksu do šachtových pecí"
bez kolaudačného rozhodnutia došlo k porušeniu stavebného zákona.
Na základe uvedeného Inšpektorát mení správu nasledovne:
- v bode **III. Kontrolné zistenia** sa vypúšťa bod **6.**
- v bode **IV. Záver** sa vypúšťa bod **4.**

K oznámeniu účelu a rozsahu kontroly Inšpektorát uvádza nasledovné:

Predmet kontroly bol prevádzkovateľovi vopred telefonicky oznámený prostredníctvom vedúceho kontrolovanej prevádzky – riaditeľa závodu p. Františka Szóráda, čo je uvedené aj v správe. Rozsah kontroly vyplýva Inšpektorátu z plánu kontrol, resp. z obsahu podnetu. Zákon o IZKZ neukladá Inšpektorátu povinnosť oznamovať vopred prevádzkovateľovi rozsah kontroly.

Inšpektorát trvá na tom, že zistenými nedostatkami prevádzkovateľ porušil povinnosť uvedenú v § 26 ods. 1 písm. c) zákona o IPKZ, t.j. udržiavať prevádzku v súlade s podmienkami určenými v povolení.

Inšpektorát sa nevyjadruje k dopadu na životné prostredie pri súčasnom využívaní filtračných zariadení. Dopad môže byť preukázaný len vykonaním meraní. Merania pri súčasnom

využívaní filtrov neboli vykonané. Súčasné využívanie filtračných zariadení je porušením povinnosti ***II.A.4.1.*** integrovaného povolenia, t.j. vykonávanie činnosti v prevádzke v rozpore s platnou dokumentáciou.

Výsledky kontroly vykonanej v prevádzke považuje Inšpektorát za prerokované. Prevádzkovateľ bude mať ďalšiu možnosť vyjadriť svoje pripomienky v konaní o uložení pokuty.

Na základe výsledkov kontroly Inšpektorát podľa § 35 ods. 2 písm. c) zákona o IPKZ vyzve prevádzkovateľa, aby v určenej lehote podal žiadosť o zmenu povolenia, ktorej predmetom bude konanie o udelení súhlasu podľa § 3 ods. 3 písm. a) bod 4. zákona o IPKZ na zmenu užívania technologických zariadení stacionárnych zdrojov znečisťovania ovzdušia (zmena v spôsobe využívania filtračných zariadení - súčasné využívanie dvoch filtrov pre jednu pec).

Inšpektorát uloží pokutu podľa § 35 ods. 2 písm. b) zákona o IPKZ v súčinnosti s § 37 ods. 3 písm. a) zákona o IPKZ za zistené správne delikty.

Zápisnica bola zapísaná a podpísaná v Nitre dňa 25. 09. 2015.

Podpisy:

za SIŽP - IŽP BA, SP Nitra, OIPK:

Ing. Edita Máňová .....

Ing. Ingrid Pojezdalová .....

Ing. Ľubica Čásarová .....

za Calmit, spol. s r.o.:

Dipl. Ing. Ivan Ševček, technický riaditeľ Calmit, spol. s r.o. Bratislava .....

p. František Szórád, riaditeľ závodu Žirany .....

Mgr. Martin Kovačič, konateľ EKOS PLUS s.r.o. Bratislava .....

Zápisnicu prevzal dňa 25. 09. 2015

Mgr. Martin Kovačič, konateľ EKOS PLUS s.r.o. Bratislava .....